

YARGITAY

10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2013/20256

Karar No. 2014/16485

Tarihi: 03.07.2014

İlgili Kanun / Madde

5510 S. SGK/101

- **5510 SAYILI YASA YÜRÜRLÜĞE GİRMEDEN ÖNCE MEMUR OLANLARIN İDARİ YARGIDA DAVA AÇMALARININ GEREKMEŞİ**

ÖZETİ. 5510 sayılı Kanunun 101 ve Geçici 4. maddeleri ile Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar ile bunların emeklileri ve hak sahipleri yönünden, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmayadevamedileceği; ancak, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/1-c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esaslar uygulanıp uyuşmazlığın da adli yargı yerinde (iş mahkemesinde) çözümleneceği anlaşılmaktadır. Kaldı ki; T.C. Anayasası'nın 158. maddesindeki "...diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır" hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Bu durumda, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceğinden bunların iptali için açılan davaların çözüm yerinin İdari yargı yeri olduğu açıktır. Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 05.12.2012 gün 2012/251E, 263K sayılı; 24.12.2012 gün 2012/536E, 433K sayılı kararları da bu yöndedir.

Dava, yurtdışında yapılan tedavi giderinin tahsili istemine ilişkindir. Mahkemece, davanın kabulüne karar verilmiştir.

Hükmün davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Aydın Eser tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

Dosyadaki belgelerden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 01.10.2008 tarihinden önce başlayan memuriyet nedeniyle Emekli Sandığı iştirakçisi olarak emekli aylığı almakta olduğu anlaşılan davacı, 2009 yılında yurtdışında yapıp acil ve hayati olduğunu belirttiği tedavi giderlerinin tahsilini istemiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunun 1. maddesine göre mahkemelerin görevi, ancak kanunla düzenlenir. Göreve ilişkin kurallar, kamu düzenindendir. Anılan Kanunun 114/1-b maddesi gereğince yargı yolunun caiz olması dava şartı olup, 115. maddesine göre Mahkeme, dava şartlarının mevcut olup olmadığını, davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. Taraflar da dava şartı noksanlığını her zaman ileri sürebilirler.

5510 sayılı Kanunun 101. Maddesine göre, “Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür.”

5434 sayılı Kanunun sağlık yardımlarına ilişkin hükümleri 5510 sayılı Yasanın 106/8 maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak, 5510 sayılı Kanunun Geçici 4. maddesinde, bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı taktirde; iştirakçi iken bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4/1-c maddesi kapsamına alınanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup bu Kanunun 4/1-c maddesine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı belirtilmiştir.

Statü hukukuna tabi olanlarla ilgili uyuşmazlıkların çözümünde görevli mahkemenin (yargı yolunun) 5510 sayılı Kanunun 101 ve Geçici 4. Maddesindeki düzenlemeler birlikte değerlendirilerek belirlenmesi gerekir.

5510 sayılı Kanunun 101. maddesinde yer alan “...bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür.” bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı:28184) iptal istemini reddetmekle birlikte, söz konusu karar somut olaydaki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde “...5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/1-c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun’un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık yapılan, tesis edilen işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun’a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu’nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa’ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır...” gerekçesine dayandırmıştır.

5510 sayılı Kanunun 101 ve Geçici 4. maddeleri ile Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar ile bunların emeklileri ve hak sahipleri yönünden, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmayadavamedileceği; ancak, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/1-c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esaslar uygulanıp uyuşmazlığın da adli yargı yerinde (iş mahkemesinde) çözümleneceği anlaşılmaktadır. Kaldı ki; T.C. Anayasası’nın 158. maddesindeki “...diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi’nin kararı esas alınır” hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Bu durumda, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin “idari işlem” ve “idari eylem” niteliğini korumaya devam edeceğinden bunların iptali için açılan davaların çözüm yerinin İdari

yargı yeri olduğu açıktır. Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 05.12.2012 gün 2012/251E, 263K sayılı; 24.12.2012 gün 2012/536E, 433K sayılı kararları da bu yöndedir.

Somut olayda; 5434 sayılı Kanun kapsamında iştirakçi olarak emekli aylığı alan davacının, 5510 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesinde değişiklik getiren 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce mevcut statüsünde bulunduğu göz önünde bulundurularak ve 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken, işin esasına girilerek yazılı şekilde karar verilmesi, usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O hlde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ : Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 03.07.2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.